

KORRALDUS

04.06.2026 nr DM-133229-16

Sõreste IV keskkonnaloa nr L.MK/322137 muutmise

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 48, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lõike 1 punkti 4, haldusmenetluse seaduse § 53 lõike 2 punkti 3, § 61 lõike 1 ning tuginedes ettevõtte AS TREV-2 Grupp 30.09.2025 esitatud Sõreste IV liivakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/322137 muutmise taotlusele nr T-KL/1029851-3 ja Kanepi Vallavalitsuse 26.03.2026 e-kirjale[1], otsustab Keskkonnaamet:

1.1. Muuta ettevõttele AS TREV-2 Grupp (registrikood 10047362; aadress Mäealuse tn 2/4, Mustamäe linnaosa, Tallinn, Harju maakond, Eesti) kuuluvat keskkonnaluba nr L.MK/322137 järgnevalt:

1.1.1. Pikendada keskkonnaloa kehtivusaega 15 aasta võrra ehk kuni 03.08.2042;

1.1.2. Märkida tegevuskoha aadressiks Sõreste küla, Kanepi vald, Põlva maakond;

1.1.3. Märkida tegevuskoha territoriaalkoodiks 7897, katastritunnuseks

28502:003:0128 ja objekti L-EST 97 koordinaatideks X:6430700, Y: 672531;

1.1.4. Märkida seisuga 31.03.2026 mäeeraldise koosseisus oleva ploki 14 aT (ehitusliiv) varu koguseks 305,521 tuh m³;

1.1.5. Märkida seisuga 31.03.2026 mäeeraldise koosseisus oleva ploki 15 aT (täiteliiv) varu koguseks 220,963 tuh m³;

1.1.6. Märkida seisuga 31.03.2026 ehitusliiva kaevandatava varu koguseks 155,521 tuh m³;

1.1.7. Märkida seisuga 31.03.2026 täiteliiva kaevandatava varu koguseks 111,963 tuh m³.

1.2. Määrata keskkonnaloale nr L.MK/322137 kõrvaltingimused lähtuvalt käesoleva korralduse punktis 3.2. "Kõrvaltingimuste seadmine" toodust.

1.3. Korraldus jõustub selle teatavaks tegemisest ettevõttele AS TREV-2 Grupp.

[1] 26.03.2026 dokument nr DM-133229-12, kättesaadav lingilt:
https://kotkas.envir.ee/permits/public_document_view?search=1&document_number=DM-133229-12&document_id=178173

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnaloa taotluse läbivaatamine

2.1.1. Ettevõtte AS TREV-2 Grupp (registrikood 10047362; aadress Mäealuse tn 2/4, Mustamäe

linnaosa, Tallinn, Harju maakond, Eesti) esitas 21.08.2025 Keskkonnaametile Sõreste IV liivakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/322137 muutmise taotluse nr T-KL/1029851. Nõuetekohane taotlus on registreeritud 30.09.2025 menetluse nr M-133229 juurde.

Ettevõtte AS TREV-2 Grupp esitatud keskkonnaloa muutmise taotluse kohaselt soovitakse pikendada Sõreste IV liivakarjääri mäeeraldisel kehtiva keskkonnaloa nr L.MK/322137 (kehtivusaeg 03.08.2012-03.08.2027) kehtivusaega 15 aasta võrra, et kaevandada ära olemasolev maavara varu ja seejärel karjäär korrastada.

Sõreste IV liivakarjääri mäeeraldis asub Põlvamaal, Kanepi vallas, Sõreste külas eraomandisse kuuluval katastriüksusel Lohu (katastritunnus 28502:003:0128). Lohu katastriüksuse omanikud on andnud nõusoleku ettevõttele AS TREV-2 Grupp kinnistu kasutamiseks.

2.1.2. Keskkonnaamet kontrollis ettevõtte esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõueseaduses (*MaaPS*), keskkonnaseadustiku üldosa seaduses (*KeÜS*), keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses (*KeHJS*), keskkonnaministri 23.10.2019 määruses nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks taotluse menetlemiseks.

Riigilõiv on tasutud summas 995 eurot 14.08.2025 riigilõivuseaduse § 136² lg 1 p 4 ja lg 2 kohaselt (redaktsioon jõustus 18.07.2025).

Keskkonnaloa taotlust kontrollis riigiasutus, kelle ülesanne on tagada riigi geoloogiaalane pädevus - Eesti Geoloogiateenistuse 10.10.2025 kiri nr 13-1/25-1614 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 13.10.2025 nr DM-133229-7).

Sõreste IV liivakarjääri mäeeraldis paikneb Kagu-Eesti lavamaal, kus reljeef on hästi liigestatud. Künkliku maastiku absoluutsed kõrgused kõiguvad Sõreste liivamaardlas 103–133 abs m vahemikus. Nii Sõreste IV liivakarjääris kui ka kogu maardlas on maavara levik seotud mõhnadega, kus lasuvad fluvioglatsiaalsed setted. Sõreste IV hõlmab ulatusliku lääne-idasuunalise mõhna lääne- ja lõunapoolse nõlva. Maapinna reljeefi abs kõrguste vahe on 105–133 m. Sõreste IV liivakarjääri kagu osas lasuvad glatsiaalsed setted, mis on esindatud aleuriidiga, liivsaviga, saviliivaga ja saviliivmoreeniga. Kasulik kiht on esindatud fluvioglatsiaalsete setete ülipeeneteralise kuni keskmiseteralise liivaga (keskmiselt peeneteralise liivaga).

Sõreste IV liivakarjääri mäeeraldis paikneb Põlvamaal, Kanepi vallas, ligikaudu 1 km Sõreste küla keskusest läänes, umbes 700 m Põlgaste külast kirdes. Põlva linn jääb Sõreste liivakarjääri mäeeraldisest umbes 12 km kaugusele kirdesse. Sõreste IV liivakarjääri mäeeraldisel teenindusmaal ei asu hooneid. Lähim majapidamine asub mäeeraldisel loodepiirist ~170 m kaugusel Kanepi-Leevaku tee ääres Vana-Jaani kinnistul (katastritunnus 28401:001:0846). Järgmised elamud asuvad ~300 m kaugusel idas ja edelas. Ida suunas asuvate elamute vahele jäävad Sõreste V liivakarjäär ja Sõreste liivakarjäär.

Mäenduslikud tingimused maavara pealmaa kaevandamiseks on suhteliselt lihtsad. Varusse võetud kasulik kiht lasub veetasemest kõrgemal. Juurdepääs karjäärile on hea, ligikaudu 250 m

kaugusel mäeeraldisest on Kanepi–Leevaku riiklik tugimaantee (T-62).

Sõreste IV liivakarjääri mäeeraldise pindala on 2,85 ha ja mäeeraldise teenindusmaa pindala on 4,30 ha. Mäeeraldise piiresse jääb ehitusliiva aktiivse tarbevaru 14. plokk ja täiteliiva aktiivse tarbevaru 15. plokk. Kehtiva keskkonnaloa nr L.MK/322137 kohaselt on mäeeraldisel kattekihi maht 52 tuh m³, s.h kasvukiht 9 tuh m³.

Keskkonnaloa muutmise taotluse kohaselt on keskmine tootmismahd aastas 20 tuh m³. Seisuga 31.03.2026 on Sõreste IV liivakarjääri ehitusliiva aktiivne tarbevaru 14. plokis 305,521 tuh m³ ja täiteliiva aktiivne tarbevaru 15. plokis 220,963 tuh m³. Kaevandatava varu maht ehitusliival on 155,521 tuh m³ ja täiteliival 111,963 tuh m³. Maavara kasutatakse üld- ja teedehituses, ala korrastatakse metsamaaks.

Taotletaval mäeeraldisel looduskaitsealised objektid looduskaitseaduse (*LKS*) § 4 tähenduses puuduvad. Mäeeraldise teenindusmaal ega selle 250 m laiusel puhvril ei asu Natura 2000 linnu- ega loodusalasid, looduskaitsealasid ega kaitstavaid looduse üksikobjekte. Samuti ei jää mäeeraldise puhvrile kaitsealuste taime- ega loomaliikide leiukohti.

Sõreste IV liivakarjääri mäeeraldisel asub muinasaegne kalmekoht, kääbastik. Kääpamäed (EELIS ID 1485431943) on hävinud, objektist pole maastikul jälgi säilinud. Mäeeraldisel asub ka vana geodeetiline Kääpamäe triangulatsioonitorn (EELIS ID- 206931943), mis on osaliselt lagunenenud puittorn.

Mäeeraldisest kaugemale kui 500 m jäävad ajaloolised Ahja jõel asunud vesiveskid ja Sõreste mõisa hooned. Lähim kultuurpärandi objekt on Maa- ja Ruumiameti kaardirakenduse alusel teenindusmaast ca 1,1 km kaugusel asuv Põlgaste vallamaja.

Lähim Natura 2000 ala on ca 0,93 km kaugusel asuv Natura elupaik (EELIS kood 58684) aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510), ca 3,6 km kaugusel asuv Ihamaru-Tilleoru loodusala (EELIS kood RAH0000206). Lisaks asub mäeeraldisest ca 0,67 km ja ca 0,96 km kaugusel Natura elupaigad (EELIS kood 16080; EELIS kood 35081) lamminiidud (6450).

Lähimaks vooluveekoguks on Sõreste IV liivakarjääri teenindusmaast ligikaudu 550 m kaugusele põhja- ja läänesuunda jääv Ahja jõgi (VEE1047200).

Mäeeraldisest ca 400 m kagu suunas asub Tõlli soo, kus asuvad kraavid (ETAK ID 7021520, ETAK ID 7021920, ETAK ID 2373646, ETAK ID 7022106, ETAK ID 7021409, ETAK ID 7021472, ETAK ID 7021269). Mäeeraldisest ca 600 m kaugusel kagu suunal asub kraav (ETAK ID 8030929) ja 800 m kaugusel kagu suunal kraav (ETAK ID 2378304). Kraavid pole maaparandussüsteemi osana registreeritud kantud, kuid tulenevalt kraavide telgede sirgjoonelisest kujust võib eeldada, et tegemist on kuivenduskraavide süsteemiga.

Mäeeraldisele kõige lähemal asuv suurkaev on lähima elamu Vana-Jaani kinnistul (katastritunnus 28401:001:0846) PRK0063662, mis asub mäeeraldisest ca 170 m kaugusel loode suunal. Mäeeraldisest kaugemal asuvad ca 800 m kaugusel PRK0011283 ja ca 900 m kaugusel asuv PRK0011280. Eeldatavasti asuvad lähimad salvkaevud ida suunal ca 570 m kaugusel asuvale Lohuaru (katastritunnus 28502:003:0100) kinnistule, ca 600 m kaugusel

asuvale Põlgaste keskus 14 (katastritunnus 28502:003:0136) kinnistule.

2.2. Keskkonnaloa taotluse ja otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Loa andja edastas esmase taotluse 21.08.2025 keskkonnaotsuste infosüsteemi KOTKAS kaudu koheselt pärast selle saamist teadmiseks ja soovi korral arvamuse avaldamiseks Kanepi Vallavalitsusele (edaspidi kohalik omavalitsus; KeÜS § 43 lg 1 ja 2).

KeÜS § 47 lõike 2 kohaselt avaldatakse keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmise teate avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatud tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning kavandatud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaloa taotlus on 27.10.2025 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet teavitas 24.10.2025 kirjadega nr DM-133229-8 ja DM-133229-9 keskkonnaloa taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid. Taotluse menetlusse võtmise teade ning taotlus edastati 24.10.2025 kirjaga nr DM-133229-10 Kanepi Vallavalitsusele.

Kuni loa muutmiseni või sellest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid. Avalikustamise käigus ettepanekuid ega vastuväiteid ei laekunud.

KeÜS § 47 lõige 6 sätestab, et kui sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse menetlusse võtmise teates ei avaldatud keskkonnaloa taotluse ja selle kohta antava haldusakti eelnõu väljapaneku aega ja kohta või seisukoha ning küsimuste esitamise tähtaega ja adressaati, avaldatakse nende andmetega teade vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 2¹ sätestatud nõuetele viivitamata pärast haldusakti eelnõu valmimist. KeÜS § 47 lõige 2 sätestab, et teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaloa muutmise taotluse kohta antava haldusakti eelnõu teate kohalikus või maakondlikus ajalehes avalikustamata, kuna kavandatud tegevus on väikese mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on väike ning antud tegevuse vastu puudub piisav avalik huvi.

KeÜS § 47 lõike 2, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 48 ja § 49 lõigete 1 ja 2 alusel pani Keskkonnaamet 06.05.2026 haldusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, määrates ettepanekute ja vastuväidete esitamise võimaluse teates märgitud tähtaja

jooksul. Lisaks teavitati asjast huvitatud isikuid 06.05.2026 kirjaga nr DM-133229-14.

Eelnõu avalikustamise käigus ettepanekuid ega vastuväiteid ei laekunud.

Vastavalt HMS § 40 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist menetlusosalisele võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited. Keskkonnaamet küsis ettevõttelt AS TREV-2 Grupp 06.05.2026 kirjaga nr DM-133229-14 arvamust või vastuväiteid keskkonnavalda muutmise otsuse ja loa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest, hiljemalt kuupäevaks 20.05.2026.

Ettevõtte AS TREV-2 Grupp esitas 13.05.2026 e-kirjaga (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 13.05.2026 nr DM-133229-15) oma seisukoha, milles tõi välja, et ettevõtte on dokumendi kätte saanud ja ettepanekuid eelnõudele ei ole.

2.3. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

KeHJS § 3 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 11 lõigete 3 ja 4 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (*KMH*) kohustuslik KeHJS § 6 lõike 1 tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda *KMH* algatamist või algamata jätmist, lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 1 kohaselt ei kuulu ettevõtte poolt taotletav tegevus olulise keskkonnamõjuga tegevuste loetelusse. Kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lõike 2 punktis 2 nimetatud tegevusvaldkonda, mille täpsustatud loetelu on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005. a määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” (*KMH määrus*).

KMH määruse § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhindangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama *KMH* algatamise või algamata jätmise üle.

Keskkonnaamet on andnud eelhindangu (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 29.01.2026 dokument nr DM-133229-11), milles leiab, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, mistõttu *KMH* algatamine ei ole vajalik järgmistel põhjustel:

1. kavandatav tegevuskoht ei asu kaitstaval loodusobjektidel ega Natura 2000 võrgustiku alal ning kavandatava kaevandamisega ei mõjutata ebasoodsalt kaitstavaid loodusobjekte ega Natura 2000 võrgustiku alasid;
2. eelhindamise tulemusena selgus, et eeldatavalt ei ületata kaevandamisel piirmäärasid müra ja õhusaaste osas;
3. eelhindamise tulemusena selgus, et kaevandamine ei mõjuta väljakujunenud põhjaveerežiimi, kuna kaevandamine toimub olemasolevat veerežiimi muutmata ja reostuse teket tuleb hoolega vältida;
4. mäeeraldise maastik kaevandamistööde käigus hävib, kuid see on kvalitatiivselt hiljem osaliselt taastatav maa-ala korrastamisega.

Keskkonnaamet jättis 27.03.2026 dokumendiga nr DM-133229-13 „Sõreste IV liivakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/322137 muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algamata jätmise“ algamata KMH Sõreste IV liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele. Kavandatava tegevuse keskkonnameetmed ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks tuuakse välja keskkonnaloa kõrvaltingimustena (vt p 3.2.).

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused loa muutmisel

Taotluse lahendamisel ei ole loa andja seotud taotleja õiguslike seisukohtadega, vaid taotluse eesmärgiga - sellega, milliseks tegevuseks taotleja luba soovib. Tegevuse õiguslik kvalifitseerimine haldusmenetluses on loa andja ülesanne (Riigikohtu lahend 3-3-1-74-14, p 13).

Keskkonnaluba antakse tähtajaliselt, kuna kaevandamisluba antakse kuni 30 aastaks välja arvatud liiva, kruusa, järvelubja, järve- ja meremuda kaevandamiseks, kus luba antakse kuni 15-ks aastaks (MaaPS § 60 lg 1 ja 2).

3.1.1. Maavara kaevandamine

Ettevõttel AS TREV-2 Grupp on kehtiv keskkonnaluba nr L.MK/322137 (seaduses ka kui *kaevandamisluba*) maapõuest kaevandamiseks (MaaPS § 42 lg 1). MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamisloa andmise ja muutmise menetlusele HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse maavara kaevandamise keskkonnaloa andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS-i erisusi.

MaaPS § 49 lõike 1 kohaselt esitab taotleja kaevandamise keskkonnaloa saamiseks loa andjale taotluse. MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnaloa Keskkonnaamet.

MaaPS § 49 lõike 6 kohaselt saadab keskkonnaloa andja kaevandamise keskkonnaloa taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Kooskõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Sõreste IV liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotluse 24.10.2025 kirjaga nr DM-133229-10 Kanepi Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks tähtajaga 24.12.2025.

Kanepi Vallavalitsus määratud tähtaja jooksul arvamust või vastuväiteid keskkonnaloa muutmise taotlusele ei esitanud ega pikendanud arvamuse avaldamise tähtaega.

Kanepi Vallavalitsus edastas 26.03.2026 e-kirjaga (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 26.03.2026 nr DM-133229-12) Keskkonnaametile Kanepi Vallavalitsuse seisukoha, milles nõustuti Sõreste IV liivakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/322137 muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algamata jätmisega (vt p 3.3.).

MaaPS § 50 lõike 6 kohaselt tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmeheidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab taotluse

seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjäätmete kohta. Sõreste IV liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotluse seletuskirja kohaselt kaevandamisjätmeid ei teki, kogu kasulik materjal turustatakse ning mäeeraldiselt eemaldatud katend on ladustatud mäeeraldisel teenindusmaal ning kasutatakse maksimaalses mahus kaevandatud maa korrastamiseks või võõrandatakse vastavalt kehtivale seadusele. Kaevandaja on teadlik, et juhul, kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjätmeid siiski tekib, on kohustus esitada ka kaevandamisjäätmekava.

Eelnevale tuginedes ei ole antavale keskkonnaloale jätmete eriosa lisamine vajalik. Juhul kui tegevuse käigus selgub, et kaevandamisjätmeid siiski tekib, on kohustus ka kaevandamise jättemekava esitada ning taotleda keskkonnaloale juurde jätmete eriosa.

KeÜS § 42 lõike 1 punkti 5 kohaselt peab keskkonnaloa taotluses märkima kavandatava tegevuse eesmärgi ja põhjenduse. Kavandatava tegevuse eesmärgiks on Sõreste IV liivakarjääris kehtiva keskkonnaloa nr L.MK/322137 (kehtivusaeg 03.08.2012-03.08.2027) kehtivusaja pikendamine 15 aasta võrra, et kaevandada ära olemasolev maavara varu ja seejärel karjäär korrastada.

Vastavalt strateegilises dokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“ toodud eesmärkidele ja põhimõtetele tuleb maardlate kasutusse võtmisel eelistada juba avatud maardlate maksimaalset võimalikku kasutamist, mille kohta on piisavalt vajalikku informatsiooni nii keskkonnatingimuste kui ka kaevandamise tehnoloogiliste võimaluste kohta.

Kaevandamise jätkamine juba avatud ja kaevandamisega rikutud maa-alal on keskkonnasäästlikum kui täiesti uute alade kasutusele võtmine. Sõreste IV liivakarjäär asub kasutuses olevas Sõreste liivamaardlas (maardla registrikaardi nr 734), aktiivsel mäeeraldisel. Ettevõtte AS TREV-2 Grupp omab Sõreste IV liivakarjääris kehtivat keskkonnaluba nr L.MK/322137, mille kehtivusaega soovitakse käesoleva keskkonnaloa taotlusega pikendada 15 aasta võrra. Seega, arvestades säästva arengu põhimõtteid ja taastumatu loodusvara heaperemehelikke kasutamise printsiipe, on põhjendatud taotletava Sõreste IV liivakarjääri keskkonnaloa kehtivusaja pikendamine, et kaevandada ära olemasolev maavara varu ja seejärel karjäär korrastada.

3.1.2. Loa muutmisest keeldumise aluste hindamine

Keskkonnaametile teadaolevalt ei esine loa muutmisest keeldumise aluseid (KeÜS § 52 lg 1 ja 2, MaaPS § 55).

- tegevus vastab õigusaktidega sätestatud nõuetele (KeÜS § 52 lg 1 p 4, MaaPS § 55 lg 1).
- tegevusega ei kaasne keskkonnaohtu (KeÜS § 52 lg 1 p 6). Keskkonnaamet järeldas, et tegevusel puudub oluline keskkonnamõju 29.01.2026 dokumendiga nr DM-133229-11.
- tegevusega kaasnevate heidete lisandumisel ei ole keskkonna kvaliteedi piirväärtus ületatud (KeÜS § 52 lg 1 p 8, MaaPS § 55 lg 1).
- loa muutmisega ei minda vastuollu riigi huviga, mis on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis "Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050" (MaaPS § 55 lg 2 p

10). Samuti ei tuvastatud vastuolusid teiste valdkondade eriseadustega. Eelhinnangus kui ka korralduses on nimetatud erinevaid aspekte, millele on vaja tähelepanu pöörata arvestades sotsiaalse keskkonna, looduskeskkonna, liigikaitse, julgeoleku ja kultuuri valdkonna seadustes väljendatud riigi huvi.

- kohaliku omavalitsuse üksus (Kanepi Vallavalitsus) edastas Keskkonnaametile 26.03.2026 e-kirjaga (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 26.03.2026 nr DM-133229-12) seisukoha, mille kohaselt Kanepi Vallavalitsus nõustub Sõreste IV liivakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/322137 muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmisega (MaaPS § 55 lg 2 p 11). Kohalik omavalitsus tingimusi loa muutmisele ei seadnud.

- tehtavad tööd ei mõjuta oluliselt ebasoodsalt kaitstavat loodusobjekti (MaaPS § 55 lg 2 p 12). KMH eelhinnangu järeldus oli, et Sõreste IV liivakarjääri tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju.

- taotleja ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamise ega kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri päring seisuga 04.06.2026, MaaPS § 55 lg 3 p 1).

3.1.3. Kinnistu kasutusõigus

Sõreste IV liivakarjääri mäeeraldis asub Põlvamaal Kanepi vallas Sõreste külas eraomandisse kuuluval katastriüksusel Lohu (katastritunnus 28502:003:0128). Lohu katastriüksuse omanikud on andnud nõusoleku[\[2\]](#) ettevõttele AS TREV-2 Grupp kinnistu kasutamiseks.

3.2. Kõrvaltingimuste seadmine

Haldusorgan võib anda haldusakti kõrvaltingimusega, milleks muu hulgas on haldusakti hilisema muutmise, kehtetuks tunnistamise või kõrvaltingimuse kehtestamise võimaluse jätmine (HMS § 53 lg 1 p 4). Haldusakti kõrvaltingimuse võib määrata siis, kui haldusakti andmine tuleb otsustada halduse kaalutusõiguse alusel (HMS § 53 lg 2 p 3). Keskkonnaluba on haldusaktiks, mille muutmise või mitte muutmise ning mille kehtivuse otsustab loa andja kaalutusõiguse alusel.

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõigust tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). MaaPS § 56 lõike 1 punkti 9 kohaselt märgitakse kaevandamisloale meetmed, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest tuleneva keskkonnahäiringu vähendamiseks. Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldisel teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Kõrvaltingimused sätestatakse keskkonnaloa eriosades vastavalt asjakohasusele.

3.2.1. Kohaliku omavalitsuse üksuse esitatud tingimused

Keskkonnaamet edastas MaaPS § 49 lõike 6 alusel Sõreste IV liivakarjääri keskkonnaloa

muutmise taotluse 24.10.2025 kirjaga nr DM-133229-10 Kanepi Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks tähtajaga 24.12.2025. Kanepi Vallavalitsus määratud tähtaja jooksul arvamust või vastuväiteid keskkonnaloa muutmise taotlusele ei esitanud ega pikendanud arvamuse avaldamise tähtaega.

Keskkonnaamet edastas KeHJS § 11 lõike 2² alusel 29.01.2026 kirjaga nr DM-133229-11 Sõreste IV liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotlusele koostatud keskkonnamõtjude eelhinnangu ja KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu seisukoha võtmiseks Kanepi Vallavalitsusele, seisukoha esitamise tähtajaga 02.03.2026.

Kanepi Vallavalitsus edastas 26.03.2026 e-kirjaga (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 26.03.2026 nr DM-133229-12) Keskkonnaametile Kanepi Vallavalitsuse seisukoha, milles nõustuti Sõreste IV liivakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/322137 muutmise taotlusele keskkonnamõtju hindamise algatamata jätmisega (vt p 3.3.). Kohalik omavalitsus tingimusi loa muutmisele ei seadnud.

Keskkonnaamet edastas HMS § 49 lõike 1 alusel 06.05.2026 kirjaga nr DM-133229-14 Sõreste IV liivakarjääri keskkonnaloa muutmise otsuse ja loa eelnõud seisukoha võtmiseks Kanepi Vallavalitsusele, seisukoha esitamise tähtajaga 20.05.2026.

Kanepi Vallavalitsus määratud tähtaja jooksul arvamusi või vastuväiteid Sõreste IV liivakarjääri keskkonnaloa muutmise otsuse ja loa eelnõudele ei esitanud ega pikendanud seisukoha esitamise tähtaega. Keskkonnaameti 06.05.2026 kiri nr DM-133229-14 on registreeritud Kanepi Vallavalitsuse dokumendiregistris 06.05.2026 viitega nr 6-3/2026/17-3.

3.2.2. Eelhinnangus esitatud keskkonnameetmed

Keskkonnaamet on kavandatava tegevuse kohta andnud keskkonnamõtjude eelhinnangu ning otsustanud 27.03.2026 kirjaga nr DM-133229-13 Sõreste IV liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotlusele jätta KMH algatamata. Eelhinnangus analüüsiti karjääri tööga kaasnevate keskkonnahäiringute võimalikku teket ja levimist ning intensiivsust. Eelhinnangu lõppjärelendusena leiti, et kavandataval tegevusel puudub oluline negatiivne keskkonnamõtju. Kavandatava tegevuse mõjualana käsitleti Sõreste IV liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaad ning ca 250-300 m ümber selle, kuna nii kaugele võib teoreetiliselt ulatuda müra või tahkete osakeste häiring. Keskkonnahäiringute vältimiseks ja leevendamiseks esitati eelhinnangus järgmised keskkonnameetmed, millega tuleb loa muutmisel arvestada:

1. kaevandamisel kütuse ja õli pinnasesse ja vette sattumise vältimiseks peab seadmete ja masinate tankimine ja remont toimuma selleks ettenähtud teenindusplatsil;
2. maavara kaevandamine on lubatud esmaspäevast reedeni ajavahemikus 7.00-19.00. Keelatud on maavara kaevandada ja välja vedada riiklikel pühadel;
3. kaevandamistegevusest põhjustatud müra osas kaebuste esinemise korral on keskkonnaloa omanikul kohustus mõõta mürataset aktiivse kaevandamistegevuse ja maavara väljaveo tingimustes kaebuse esitaja katastriüksusel. Mõõtmistulemused esitada ka loa andjale. Müra piirtasemete ületamisel rakendada koheselt leevendusmeetmeid ja korraldada karjääri töö selliselt, et ületamisi ei esineks;
4. juhul kui tolmu põhjustab häiringuid ümbruskonna aladele või elanikele, tuleb

karjääritegevusega seonduva tolmu leviku piiramiseks kaevandamise ja vedude perioodil kuival ajal, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5°C, niisutada karjääriseseid teid ja platse.

Keskkonnameetmete esitamisel on arvestatud keskkonnahäiringute leevendamise võimalusi.

3.2.3 Keskkonnaloale kantavad kõrvaltingimused

Keskkonnaloaga reguleeritakse mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmed otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele. Alljärgnevalt on toodud kokkuvõtlikud kaalutlused kõrvaltingimuste lisamiseks. Kehtivale keskkonnaloale nr L.MK/322137 on kantud neli kõrvaltingimust:

1. *Kaevandamisel kütuse ja õli pinnasesse ja vette sattumise vältimiseks peab seadmete ja masinate tankimine ja remont toimuma selleks ettenähtud teenindusplatsil.*
2. *Kaevandatud mahu aruannetes plokkides 14 ja 15 kaevandamisel kinni pidada kasutusalade protsentuaalsest jaotusest: ehitusliiv 58% ja täiteliiv 42%.*
3. *Tagada väljaveoks kasutatava tee korrashoid, vajadusel tuleb väljaveo teeks kasutatavat kohalikku teed ja karjääriseseid teid kasta (muuta tolmuwabaks).*
4. *Karjääri tööajad on tööpäevadel kella 7.00 kuni 19.00. Karjääri töötamisel kaebuste tekkimisel elamu juures läbi viia vähemalt üks müramõõtmine ning vajadusel kasutusele võtta täiendavad abinõud.*

Keskkonnaloale nr L.MK/322137 kantud kõrvaltingimus nr 1 on Keskkonnaameti hinnangul jätkuvalt asjakohane, sest karjääris töötavad masinad vajavad tankimist ja hooldust. Kasutades tehniliselt korras seadmeid ja neid regulaarselt hooldades, on lekete tõenäosus väike ja lekked kiiresti avastatavad. Põhja- ja pinnavee reostuse vältimiseks tuleb rangelt jälgida, et kaevandamis-ja laadimiskohtades ei satuks kütust ega õli karjääri põhja. Ette nähtud hooldusplats peab olema varustatud õli kogumise ja tõrje vahenditega, mis võimaldab ennetada tekkinud reostuse mõju põhja- ja pinnaveele. Õnnetuse kohas tuleb reostunud pinnas kiiresti eemaldada ja anda üle vastavat litsentsi omavale jäätmekäitlusasutusele. Seega jäetakse kehtivale keskkonnaloale nr L.MK/322137 kantud kõrvaltingimus nr 1 muutmata kujul kehtima.

Keskkonnaloale nr L.MK/322137 kantud kõrvaltingimus nr 2 on Keskkonnaameti hinnangul jätkuvalt asjakohane. Sõreste IV liivakarjääri mäeeraldise varu on kinnitatud 2010. aastal koostatud geoloogilise uuringu aruande „Sõreste liivamaardla Sõreste IV uuringuruum“ (autor V. Jürgenson, 2010; EGF 8219) alusel. Varu kinnitati Keskkonnaministri 26.05.2010 käskkirjaga nr 737. Lähtuvalt varude kinnitamise käskkirjast on aktiivse tarbevaru plokkides 14 ja 15 maavara kasutusalade jaotus protsentuaalne – ehitusliiv 58 %, täiteliiv 42 %. Kuna eeltoodud plokkide varu pole ümberhinnatud on kõrvaltingimus nr 2 jätkuvalt asjakohane ja jäetakse kehtima muutmata kujul.

Keskkonnaloale nr L.MK/322137 kantud kõrvaltingimus nr 3 on Keskkonnaameti hinnangul jätkuvalt asjakohane, sest ülenormatiivse tolmu kontsentratsiooni levimine mäeeraldise piiridest välja võib juhtuda ekstreemumitel ehk halbade tingimuste kokkulangemisel (suur tuulekiirus, kuivad tingimused, töö on vahetult mäeeraldise piiril).

Väljakujunenud praktikast lähtuvalt jätab Keskkonnaamet kõrvaltingimuse kehtima, kuid sõnastab selle järgmiselt:

- *juhul kui tolm põhjustab häiringuid ümbruskonna aladele või elanikele, tuleb karjääritegevusega seonduva tolmu leviku piiramiseks kaevandamise ja vedude perioodil kuival ajal, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5°C, niisutada karjäärisesid teid ja platse.*

Väljaspool mäeeraldist ja selle teenindusmaad paiknevate teede kasutamise tingimused saab määrata teeomanik ning vajadusel sõlmida selleks kokkuleppeid teed kasutada soovivate isikutega.

Keskkonnaloale nr L.MK/322137 kantud kõrvaltingimus nr 4 on Keskkonnaameti hinnangul jätkuvalt asjakohane, sest Sõreste IV liivakarjääri mäeeraldisele lähim elamu asub mäeeraldisest ca 170 m kaugusel loodes, Vana-Jaani kinnistul (katastritunnus 28401:001:0846). Arvutuslikult jääb müratase Vana-Jaani kinnistu juures alla päevase normtaseme (65 dB), kuid tegelik olukord võib siiski arvutuslikust erineda.

Keskkonnaloa omajal tuleb tagada seadusega kehtestatud piirnormidest kinnipidamine ning võtta kasutusele kõik võimalikud meetmed mürahäiringu tekke ja leviku vähendamiseks. Kuna arvutuslikult võidakse ületada lubatud piirtaset ka päevasel ajal töötamisel on kõrvaltingimus jätkuvalt asjakohane. Väljakujunenud praktikast lähtuvalt jätab Keskkonnaamet kõrvaltingimuse nr 4 kehtima, kuid sõnastab selle järgmiselt:

- *maavara kaevandamine on lubatud esmaspäevast reedeni ajavahemikus 7.00-19.00. Keelatud on maavara kaevandada ja välja vedada riiklikel pühadel;*
- *kaevandamistegevusest põhjustatud müra osas kaebuste esinemise korral on keskkonnaloa omanikul kohustus mõõta mürataset aktiivse kaevandamistegevuse ja maavara väljaveo tingimustes kaebuse esitaja katastriüksusel. Mõõtmistulemused esitada ka loa andjale. Müra piirtasemete ületamisel rakendada koheselt leevendusmeetmeid ja korraldada karjääri töö selliselt, et ületamisi ei esineks.*

Keskkonnaloa omajal tuleb võtta kasutusele kõik võimalikud meetmed häiringute vähendamiseks ning tagada, et tegevusega kaasnevad häiringud ei leviks tootmisterritooriumilt väljapoole. Eeltoodu alusel on põhjendatud antavale keskkonnaloale määrata asjakohased kõrvaltingimused.

Eeltoodu alusel lisatakse antavale keskkonnaloale järgmised kõrvaltingimused:

- kaevandamisel kütuse ja õli pinnasesse ja vette sattumise vältimiseks peab seadmete ja masinate tankimine ja remont toimuma selleks ettenähtud teenindusplatsil;
- maavara kaevandamine on lubatud esmaspäevast reedeni ajavahemikus 7.00-19.00. Keelatud on maavara kaevandada ja välja vedada riiklikel pühadel;
- kaevandamistegevusest põhjustatud müra osas kaebuste esinemise korral on keskkonnaloa omanikul kohustus mõõta mürataset aktiivse kaevandamistegevuse ja maavara väljaveo tingimustes kaebuse esitaja katastriüksusel. Mõõtmistulemused esitada ka loa andjale. Müra piirtasemete ületamisel rakendada koheselt leevendusmeetmeid ja korraldada karjääri töö

selliselt, et ületamisi ei esineks;

- juhul kui tolmu põhjustab häiringuid ümbruskonna aladele või elanikele, tuleb karjääritegevusega seonduva tolmu leviku piiramiseks kaevandamise ja vedude perioodil kuival ajal, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5°C, niisutada karjäärisesiseid teid ja platse.

3.3. Avalikustamise käigus esitatud ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

KMH eelhinnang

Keskkonnaamet edastas KeHJS § 11 lõike 2² alusel 29.01.2026 kirjaga nr DM-133229-11 Sõreste IV liivakarjääri keskkonnaloa muutmise taotlusele koostatud keskkonnamõtjude eelhinnangu ja KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu seisukoha võtmiseks Kanepi Vallavalitsusele, seisukoha esitamise tähtajaga 02.03.2026.

Kanepi Vallavalitsus edastas 26.03.2026 e-kirjaga (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 26.03.2026 nr DM-133229-12) Keskkonnaametile Kanepi Vallavalitsuse seisukoha, mille kohaselt *Sõreste IV liivakarjäär on töötav liivakarjäär, mis jääb Kanepi valla üldplaneeringu kohaselt mäetööstuse maa-alale. Kaevandustegevuse jätkamisega Sõreste liivamaardla Sõreste IV liivakarjääris ei kaasne pöördumatuid keskkonnakahjusid ega negatiivset mõju kohalikule veerežiimile ega inimeste tervisele ja heaolule. Negatiivsete mõjude vältimiseks seatakse keskkonnaloale kõrvaltingimused, millega ka Kanepi Vallavalitsus nõustub. Tegevuse jätkamisega ei võeta kasutusele uut maardlat, vaid ammendatakse olemasoleva karjääri mäeeraldise varud.*

Tegemist oli sisuliselt olemasoleva karjääri kaevandamisloa pikendamisega, mitte uue karjääri avamisega.

Kanepi vallavalitsus nõustub ka Keskkonnaameti poolt edastatud eelnõuga „Sõreste IV liivakarjääri keskkonnaloa nr L.MK/322137 muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise“ ja selles sätestatud otsusega.

Loa muutmise korralduse ja loa eelnõu

Keskkonnaloa nr L.MK/322137 muutmise otsuse ja loa eelnõude avalikustamise käigus ettepanekuid ega vastuväiteid ei laekunud.

Ettevõtte AS TREV-2 Grupp esitas 13.05.2026 e-kirjaga (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 13.05.2026 nr DM-133229-15) oma seisukoha, milles tõi välja, et ettevõtte on dokumendi kätte saanud ja ettepanekuid eelnõudele ei ole.

3.4. Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad käitajal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima AÕKS, JäätS, VeeS, MaaPS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid otsekohalduvaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalused kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „Keskkonnakaitseloa omaja meelekspea“.

Kohustused on leitavad Keskkonnaameti kodulehe aadressilt:
<https://www.keskkonnaamet.ee/et/eesmargid-tegevused/keskkonnakaitse-oma-ja-meelespea>.

[2] Keskkonnavalua muutmistaotlus T-KL/1029851-3, lisa 9. Kättesaadav lingilt:
https://kotkas.envir.ee/permits/public_document_view?search=1&document_number=DM-133229-6&document_id=164614

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnavalua
2. Mäeeraldisel plaan
3. Geoloogilised läbilõiked
4. Korrastatud maa plaan

Teadmiseks: Eesti Geoloogiateenistus, Kanepi Vallavalitsus, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

Helen Lukas
spetsialist
maapõuebüroo